

Una transició energètica justa

Un dels elements fonamentals que gaudeix de consens majoritari és el **canvi de model energètic**. Els objectius marcats per la UE, aconseguits en l'Acord de París, pretenen la neutralitat climàtica l'any 2050. Per a això, un dels aspectes prioritaris és establir uns objectius energètics que, de fet, suposen una **transformació profunda del nostre model productiu i de consum**.

Actualment, els únics objectius taxats en l'àmbit nacional respecte a l'energia els trobem en el **Pla nacional integrat d'energia i clima (PNIEC)**, que parteixen com a punt de referència de 1990:

- 42 % d'energies renovables sobre el consum total d'energia final (actualment: 17 %).
- 39,6 % de millora de l'eficiència energètica.
- 74 % renovable en la generació elèctrica.

Per a l'any 2030, preveu una potència total instal·lada en el sector elèctric de 157 GW (50 GW energia eòlica; 37 GW solar fotovoltaica; 27 GW cicles combinats de gas; 16 GW hidràulica; 8 GW bombament; 7 GW solar termoelèctrica; i 3 GW nuclear, així com quantitats menors d'altres tecnologies). A més, estima aconseguir un sistema elèctric 100 % renovable l'any 2050.

Pel que fa a l'impacte econòmic i social, el PNIEC calcula les magnituds següents: una inversió total estimada en 235.000 milions, un increment del PIB estimat de l'1,8 % l'any 2030 (en l'interval entre 19.300 i 25.100 milions d'euros a l'any al llarg de la dècada).

Sobre l'**impacte en els llocs de treball**, s'estimen entre 250.000 i 364.000 ocupacions netes. Segons l'informe de l'OIT

'Perspectives socials i de l'ocupació al món 2018' (clic en aquest enllaç) l'electricitat basada en fonts d'energia renovable crearia 2,5 milions d'ocupacions al món, compensant la pèrdua d'uns 400.000 llocs de treball en la generació d'electricitat basada en combustibles fòssils).

Es dedica també una atenció especial a la pobresa energètica i a les llars de renda menor.

CCOO PV considera que aquests objectius van en la senda correcta per a atendre la situació d'emergència climàtica, però és necessari establir mecanismes de seguiment i control públics i transparents, així com dotar de mitjans públics per a la seua vigilància.

Un altre risc important radica a caure en una espècie de bombolla elèctrica a partir de l'ús indiscriminat de sol per a implantar les instal·lacions que siguen necessàries.

Per al secretari d'Acció Sindical, Salut Laboral i Medi Ambient de CCOO PV, **Daniel Patiño**, urgeix adaptar les necessitats de les llars i de l'economia productiva "a uns estàndards de generació i consum que vagen en la línia de l'eficiència i del menor consum". Per al responsable sindical, la transversalitat d'aquests aspectes poden dificultar uns objectius que han de ser materialitzables per no caure en frustracions.

"L'articulació de mecanismes de governança a partir del diàleg social tripartit en els àmbits municipal, autonòmic i estatal resulten imprescindibles perquè aqueixa transició responga als paràmetres de justícia social i d'una transformació energètica justa", conclou.

AÑO	2015	2020	2025	2030
Eólica	22.925	27.968	40.258	50.258
Solar fotovoltaica	4.854	8.409	23.404	36.882
Solar termoeléctrica	2.300	2.303	4.803	7.303
Hidráulica	14.104	14.109	14.359	14.609
Bombeo Mixto	2.687	2.687	2.687	2.687
Bombeo Puro	3.337	3.337	4.212	6.837
Biogás	223	235	235	235
Geotérmica	0	0	15	30
Energías del mar	0	0	25	50
Biomasa	677	877	1.077	1.677
Carbón	11.311	10.524	4.532	1.300
Ciclo combinado	27.531	27.146	27.146	27.146
Cogeneración carbón	44	44	0	0
Cogeneración gas	4.055	4.001	3.373	3.000
Cogeneración productos petrolíferos	585	570	400	230
Fuel/Gas	2.790	2.790	2.441	2.093
Cogeneración renovable	535	491	491	491
Cogeneración con residuos	30	28	28	24
Residuos sólidos urbanos	234	234	234	234
Nuclear	7.399	7.399	7.399	3.181
Total	101.570	113.152	137.119	158.267

Fuente: Ministerio para la Transición Ecológica, 2019 y elaboración propia.

** En record a les víctimes d'accident laboral en el sector de l'energia: tres treballadors morts (a Castelló de Rugat, a La Iessa i a Pego). Que la força del treball no s'apague en l'oblit.*

L'acord de reconstrucció 'Alcem-nos', incorpora nombroses mesures per a una transició energètica justa, en el sentit dels plans *Next Generation* de la UE. CCOO PV en destaquem les accions següents:

- Canviar les fonts d'energia fòssil per energies renovables, per a aconseguir una **disminució del 40 % de les emissions contaminants** en els pròxims 10 anys.
- Apostar per un model energètic orientat a l'eliminació de la pobresa energètica.
- Estimular la creació d'empreses lligades al sector de les renovables.

Accions per a la transformació energètica

El pacte per a la recuperació social 'Alcem-nos' preveu mesures per a aconseguir una transició energètica justa, que inclouen l'aposta per les renovables i el foment de plans de reconversió per a sectors afectats.

- Afavorir fiscalment l'autoconsum, donar suport a la constitució de comunitats energètiques i promoure l'electrificació.
- Fomentar plans de **reconversió dels sectors més afectats en el trànsit cap a una indústria mediambientalment respectuosa** i, especialment, de l'energia nuclear cap a noves activitats econòmiques, amb projectes industrials i infraestructures essencials com els ports descarbonitzats.
- Reduir el consum d'energia dels edificis un 35 % i d'aigua un 20 %, abans de 2030.
- Desenvolupar iniciatives sostenibles en l'àrea de la cogeneració, el biogàs i l'emmagatzematge amb hidrogen.
- Establir, mitjançant l'ús del blockchain i altres sistemes digitals, garanties sobre l'origen de l'energia.

Aniversari de la Llei de prevenció de riscos laborals

25 años de la Ley de Prevención de Riesgos Laborales

Una Llei imprescindible i necessària, però un aniversari amarg pels seus incompliments reiterats; 25 anys després, CCOO PV considera que encara queda molta feina sindical per a penetrar en tots els espais sociolaborals. L'objectiu és que s'interioritzi massivament una cultura preventiva adequada, perquè s'establisquen unes condicions de treball afavorides per un entorn segur. Disponible ací.

Prevenió de riscos

La UE prohibeix la utilització d'un fungicida perjudicial per a la salut

El Comitè Permanent de Productes Fitosanitaris de la UE ha aprovat la **no renovació de l'autorització del fungicida Mancozeb**, usat fins a 10 vegades per temporada en l'agroindústria (vinya, blat, etc.) principalment per a tractar el mildiu. És la tercera substància activa més utilitzada a la Unió Europea, després del glifosat i el prosulfocarb (1).

Aquesta decisió podria obrir la porta per a estendre la prohibició d'altres químics i apostar per **mètodes més beneficiosos per a l'entorn**. A partir d'1 de gener de 2021 quedarà prohibida la seua comercialització, si bé es preveu un període de transició d'un any. CCOO PV també posa el focus en l'exigència de controls d'aquestes substàncies, perquè no s'utilitze la via d'entrada de les importacions per a tornar a Europa. Per això és necessari actuar de manera integral a tots els països, de manera que es protegisca la salut de les persones treballadores.

Aquest fungicida està vinculat a nombroses alteracions hormonals, i genera greus problemes per a la salut i el medi ambient. Els efectes dels disruptors endocrins són diversos; entre aquests destaquen les conseqüències neurològiques i reproductives associades al desequilibri del sistema endocrí, que impedeix la coordinació dels òrgans, en el cervell i en el metabolisme.

Segons el Dr. Nicolás Olea, catedràtic de Medicina de la Universitat de Granada, podem destacar:

Aquesta substància, molt utilitzada en la indústria agroalimentària, està vinculada a nombroses alteracions hormonals i genera problemes greus per a la salut i el medi ambient.

- En **dones**: augment en l'aparició de càncer de mama, endometriosi i conseqüències negatives en un embaràs, com ara mort embrionària i fetal o malformacions en la descendència.

- En **homes**: disminució del nombre d'espermatozoides i de la seua funcionalitat, càncer de pròstata i testicles, disminució del nivell de l'hormona testosterona, així com modificació de la concentració d'hormones tiroïdals.

- En **xiquetes i xiquets**: baix pes en naixement, pubertat precoç, problemes en el desenvolupament del sistema nerviós central, hiperactivitat, problemes d'aprenentatge i de la comprensió lectora, disminució del coeficient d'intel·ligència, major incidència de diferents tipus de càncer i deformacions

en òrgans reproductors.

CCOO PV saluda la decisió i insta a accelerar accions similars en d'altres substàncies químiques perjudicials per a la salut i per a l'entorn, que estan tan presents en l'agricultura intensiva.

La salut laboral al dia

Aprovació del Reial decret llei 28/2020 de treball a distància

Durant el mes d'octubre, el sindicat ha desenvolupat dues assemblees virtuals per a abordar els aspectes fonamentals del recentment estrenat Reial decret llei de treball a distància, aprovat pel Govern central. Especialment pel que fa a la prevenció de riscos laborals.

Les vídeos de les assemblees estan disponibles aquí:

- Vídeo de l'assemblea celebrada a l'Alacantí- les Marines.
- Vídeo de l'assemblea celebrada a Vinalopó- Vega Baixa.

100 números de la revista de l'INSST

La revista de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball es publica des de 1999. Un mitjà imprescindible per al coneixement de temes específics en matèria de prevenció de riscos laborals. Actualment té periodicitat trimestral. CCOO PV felicita el treball desenvolupat i recorda el seu número 0 en aquest aniversari

de la Llei de prevenció de riscos. Disponible aquí.

L'actuació de la Inspecció de Treball durant la pandèmia

El Reial decret llei 26/2020 va habilitar a la Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS) per a la vigilància del **compliment de les normes de salut pública**. Es pretén reforçar així l'actuació de l'Administració per previndre els contagis.

Aquesta habilitació tindrà la seua vigència fins a la fi de la situació de crisi sanitària ocasionada per la **COVID-19** i comprén les mesures següents:

- Vigilar el compliment de les mesures en les empreses i centres de treball.
- Exigir el seu compliment mitjançant requeriment.
- Estendre actes d'infracció en els casos d'incompliment.
- Iniciar el procediment especial previst en el RD 707/2002 quan es tracte d'incompliments d'administracions públiques.

Queden excloses la paralització de treballs o les tasques per inobservança de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, sense perjudici que podran remetre informe a les autoritats sanitàries competents per al tancament preventiu de les instal·lacions, dels establiments, dels serveis i indústries i a la suspensió de l'exercici d'activitats.

Les actuacions inspectores, per tant, es focalitzen en el centre de treball, allotjaments posats a disposició i mitjans

de transport on les persones treballen.

CCOO PV creu que s'avança en la consideració de la seguretat i salut en el treball com a part de la salut pública i, per tant, s'estableixen els procediments d'actuació de la Inspecció de Treball en aquest àmbit.

Ara com ara es limita a la situació d'emergència sanitària per la COVID-19, però és el primer pas per a consolidar aquesta actuació.

Queden aspectes per resoldre, com la facultat inspectora per a la **paralització d'activitats pels riscos sanitaris** o la fiscalització de l'ús d'equips de protecció individual. Respecte a aquest últim aspecte, no s'especifica la intervenció i queda al criteri inspector si la persona treballadora pot ser responsable de sanció administrativa per la no utilització de les màscares, segons siguen equip de protecció o peça de treball.

Per tant, el Criteri tècnic 103 sobre actuacions de la ITSS relatives a les mesures de prevenció per a fer front a la COVID-19 és un instrument útil per a facilitar la tasca de les delegades i els delegats de prevenció. Disponible en aquest enllaç.

Pobresa energètica: un risc per a la salut de caràcter estructural

Hi ha un punt de partida per al diagnòstic que no podem oblidar a l'hora de treballar en els convenis de transició justa. L'informe del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) reflecteix una situació pre-pandèmia insostenible per a moltes llars valencianes.

El 19,4 % declara una **despesa energètica desproporcionada**, el 31,1 % viu amb una temperatura inadequada a l'estiu i el 9,8 % a l'hivern i el 12,1 % declara haver tingut retards en el pagament de les factures.

Si analitzem a més les dades de persones en risc de pobresa, un 24,4 %, l'afectació de les condicions laborals en la qualitat de vida de les persones possibilita un risc evident en la salut am-

biental. Una mostra més de la violència estructural accelerada per la COVID-19. Per això, el paper del sindicat i de la negociació col·lectiva, com a eina de redistribució de la riquesa, és l'arma de què disposem les persones treballadores per a aconseguir una vida digna.

Aquestes dades alerten davant la **falta de funcionalitat dels habitatges** per a un desenvolupament segur i equilibrat del treball a distància. Qualsevol acció per a implantar aquesta eina de manera permanent ha de preveure els aspectes relacionats amb l'energia i amb les condicions ambientals per a previndre els riscos laborals en l'interior de la llar.

L'informe complet, disponible en aquest enllaç.